

Джордж Фридман: Руската революция

10.10.2017 | БГНЕС

Наближава 100-годишнината от Руската революция. Това беше революция, основана не само на надежда, но и на увереността, че обществото може да бъде изпълнено с равенство, изобилие и свобода. Тя създаде режим, който е готов и се чувства принуден да отиде във всякакви направления, за да създаде това съвършенство, но този режим приключи през 1991 г., изчерпан от създадения от него скъперник.

Руската революция е вдъхновена от работата на Карл Маркс и тази работа е редуцирането на абсурда на френското просвещение. Просвещението твърдеше, че човечеството е в процес на развитие - непрекъснато се натрупват знания и с това положението на човечеството постоянно се подобрява. В центъра на този процес имаше причина, която да доведе до напредък. И основният стремеж бе, че най-съвършеното правителство е това, което насърчава принципа на равенство между хората.

Представител на всичко това беше интелектуалецът, който поставя основанието в центъра на всичко и затова беше този, който щеше да постигне напредък. Интелектуалецът би разбрал необходимостта от подобряване на човешкото състояние и следователно би разбрал, че всеки, който е възпрепятствал това, е враг. Интелектуалецът стана политик, търсещ сила, а след това тласка масите към трансформация на човешкия живот.

Но просвещението показва парадокс. Ако човешкият прогрес е сигурен, тогава защо интелектуалецът трябва да полага усилия и да рискува да го насочва

напред? Но е имало и друг парадокс. Интелектуалецът също е гладен за значимост отвъд онази, каквато е имал в живота си. Той е бил жаден за власт и признание и поради това визията за напредък, който е трябвало да осигури за човечеството, е била изключително съблазнителна. Парадоксът изисква съзерцателно разглеждане. Но съзерцанието не взема под внимание парадокса и преобладава във Френската революция. А онези, които осуетяват прогреса, трябваше да бъдат елиминирани. Интелектуалците показаха безмилостността на чистата логика, логика, която виждаше хората като инструменти за оформяне.

Революционна партия

Маркс пое импулса на просвещението като свое логично заключение. Той вярвал не само в напредъка, но и в напредък, който ще доведе до съвършенството на човечеството. Това съвършенство ще доведе до края на недостига и появата на истинско човешко равенство. Това беше неизбежно, защото вътрешните противоречия на капитализма в крайна сметка го унищожиха, освобождавайки пролетариата да наложи диктатура, която би създала тази реалност.

Проблемът обаче беше, че пролетариатът, разбит от капитализма, няма да може да се изправи и да изгради новия ред. И така, отново се проявява напрежението между неизбежното и необходимостта от човешко действие. Маркс се опитал да реши проблема, като твърдял, че от пролетариата ще се появи революционна партия и ще наложи диктатура, която ще бъде посредник както за организиране на работниците, така и за изграждане на ново човечество.

Владимир Ленин се фокусира върху изграждането на комунистическа партия. Проблемът, твърдял той, е, че работническата класа страда от "фалшиво съзнание". Тя не знаеше какви са нейните интереси поради състоянието си и затова не можеше да се освободи. Комунистическата партия трябваше да бъде създадена от онези, които бяха пронизали булото на фалшивото съзнание и ясно бяха видели какво трябва да се направи. Това не би било просто повеждане на работническата класа; това би подкарало работниците към напредък. И хората, които са можели да прозрат отвъд фалшивото съзнание, бяха интелектуалците, които станаха лидерите на болшевиките.

Ленин и хората от неговата партия бяха интелектуалци, които говореха за научния социализъм и които щяха да направят всичко необходимо, за да принудят работническата класа да осъществи съдбата си. Но не работническата класа беше тази, която предизвика руската революция. По-скоро това беше Първата световна война, която доведе до смъртта на милиони, разби гръбнака на руската армия и предизвика въстание на войници. Ленин пристигна в Санкт Петербург благодарение на германската армия, която го прехвърли в града в запечатан влак, за да го използва за изкореняване на въстанието, което ще извади Русия от войната.

Въстанието успя и доведе до продължителна гражданска война, в която още милиони умряха. Червената армия, създадена от интелектуалеца Леон Троцки, воюва безмилостно и ефективно. По време на тази война Ленин изрече вечната фраза: "Целта на терора е да ужасява." Революцията може да успее само, ако може да ужаси масите да се подчинят на повелите ѝ и за тази цел терорът беше

приложен. Това е бил терор, който ще трае дълго време, но чиято цел беше да изгради ново хуманно общество. Представата за свястно общество се слива с гордост в безмилостна логика и безмилостна политика. Така се създава култура, в която милостта е контрареволуционна слабост.

Истината е била, че интелектуалците познават ужаса само като абстракция. Те го прилагат, но не и с пълната безмилостност на завършен бандит. Мислели са твърде много и това остава техен подход

Безпощадната безмилостност

Това, което се появи поради това, беше Йосиф Сталин, който действаше като перфектен гангстер - единственото нещо, което всъщност беше направено съвършено. Мъжете като Троцки и другите лидери на болшевиките пишат за безмилостното преследване на революцията, но Сталин е олицетворявал безмилостността. Той не беше като интелектуалците; той нямаше никакъв интерес към техните теории и заблуди. Той разселва интелектуалците, които са водили революцията, и в крайна сметка убива тях и милиони други. Когато Съветският съюз се нуждаеше от модернизирани на своята индустрия в очакване на война, държавата трупа парите чрез продажбата на зърно - почти цялото зърно, което произвеждаха украинците - създавайки масов глад, довел до смъртта на милиони.

Първата мисия на комунистическата партия, според доктрината, е, че тя трябваше да оцелее и затова Съветският съюз трябваше да оцелее - по всякакъв начин. Ленин беше теоретик на терора и практикуващ го. Но това, на което той отвори вратата, не беше освобождението на човечеството, а Сталин, човек, който практикуваше терора като крайна цел, а не като средство.

Не е ясно, дали Сталин е бил марксист или е използвал марксизма като оправдание за завземането и задържането на властта. Но независимо от това, Сталин е вярвал, че партията не може да оцелее без безмилостно потискане, за да донесе свобода. А това означава, че Сталин е трябвало да остане на власт, за да управлява потискането. Убежденията на Сталин и неговите интереси са били същите и дреболиите са били без значение.

След като взема властта, Ленин подписва мирен договор с Германия, който предава големи територии от новия Съветски съюз на германците. Това помага за обезопасяването на Съветския съюз, но Ленин се придържа към възможността да доведе до нещо по-добро. Когато Сталин поема властта, Съветският съюз стана нация като всяка друга, преследвайки геополитическите интереси на Съветския съюз по естествен, безмилостен начин. На теория целта беше да се защити партията на работниците и да се разпространи доктрината на комунизма по света с каквито и да е средства. Но визията на Просвещението за човешкия прогрес стана остаряла. Безпощадността се превърна в самоцел. Необходимото зло се превърна в нормален ход на събитията.

Довеждане на начините до край

Съветският съюз и нацистка Германия бяха еднакво безмилостни. Хитлер не е бил интелектуалец в смисъл, че е учен, но е живял в свят на идеи и в този свят

целта не е била комунизмът, а само издигането на арийската раса. Хитлер смята, че това е неизбежно, но като комунистите, той трябваше да действа с пълна и безмилостна жестокост, за да стане това. Защо арийците още не са управлявали, ако са били по-добри, е толкова без значение, колкото защо пролетариатите се нуждаят от интелектуалци, които да ги ръководят, след като тяхната победа е неизбежна.

Това беше проблемът, по който мислителите трябва да мислят. Но като мъже на действието, а не като мъже от съзерцанието, Сталин и Хитлер преследваха мечтите си с научна прецизност, която се съсредоточи единствено върху съображения за необходимост, а не за хуманност. Отстоянието между мислителите и здравия разум никога не е било по-голямо от това през XX век. Вместо да разрешават проблемите в мислите си, те ги оставят настрана, за да действат. И за да ги остават настрана, те превърнаха средствата - безопасността - в крайност.

Просвещението беше епоха на идеите. Идеите, оставени сами за себе си, без да са обгърнати от чувство за благоприличие, не познават граници. Това е историята на по-голямата част от XX век, оформена, каквато е била, от Хитлер, Химлер, Ленин и Сталин. Логиката е като игра на шах. Не се тревожиш за съдбата на пешка. Също така действат идеологиите на XX век. Смъртта на пешка означаваше нищо в сравнение с мечтите. И колкото по-големи са мечтите за хората, толкова по-малко важни бяха хората. Мислите въплъщават логика, а логиката, която се отричи, е лишена от милост.

Това, което се появило след Сталин, вече не били тирани, а оцелели, хора, които живеели при Сталин, правейки това, което трябвало да бъде направено, без сънища и само със страхове. Никита Хрушчов и Леонид Брежнев бяха мъже, които искаха да живеят и да просперира, но които нямаха големи мечти отвъд защитата на Съветския съюз. С идеята, изгубена в безкрайни кръвопролития, оцеляването беше единственото, което остана; и това е мястото, където геополитиката - изкуството, чрез което оцеляват държавите, идва. Но геополитиката, родена от огромни визии, е нещо плитко и не може да подкрепи Съветския съюз.

Съветският съюз се срива поради много причини, но най-вече заради изчерпване и циничност. След като не остана нищо, в което да се вярва, стана слаба версия на истинска държава. Това, което се появи в края на краищата, беше старата Майка Русия, уморена и омърсена от мечтите си, нито вярваща много в, нито дори играеща играта на геополитиката с ясна прецизност.

Урокът от това е опасността от идеи, когато те не споделени като абсолютни истини, изискващи абсолютна логика, като по този начин изключват омекотяването на доброта или благоприличие. Ако идеите трябва да се преследват на всяка цена, тогава всичко, което стои по пътя им, трябва да бъде смазано. Проблемът е, че в този свят човекът, който смазва най-добре, печели. Така Маркс, нещастният интелектуалец, който постави всичко това в действие, беше заменен от Ленин, наполовина интелектуалец и наполовина главорез, който на свой ред беше заменен от Сталин, пълен главорез.

Разстоянието между Маркс и Сталин изглежда огромно. Но всъщност има една вътрешна връзка между двамата. Интелектуалците мислят и имат идеи. На практика тези идеи губят замъглеността на библиотеката и класната стая и приемат яснота, която изисква послушание. Накрая интелектуалецът няма воля да наложи страх, необходим за послушание. И това налага въвеждането на гангстеризма.

Руската революция е въплъщение на една идея - идея, превърната в политическа партия, управлявана от човек, който претендира за власт на логиката и който убива всеки, който е стоял на пътя му. XX век беше изпълнен с такива мъже. Днес бандитите имат по-малко идеи и това ги прави по-малко амбициозни. Като цяло. /БГНЕС

----- Джордж Фридман, „Геополитикал фючърс“